

חד. בַּיּוֹן דְּקָרִי בֵּיהּ רַב, אֲעֵבְרוּ דִּינְאֵי מְכַל וְכַל.
 יוֹמָא דְאַתְחַתְּכִים וְקָרוּ לֵיהּ רַבִּי, אֲתַקִּינוּ כּוֹרְסֵי בֵּין צְדִיקָיָא
 בְּגִינְתָא דְעָרִין. וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא דְאַתְחַדְדָּשָׁא אֹרִייתָא
 בְּשָׁמְיָה, מְעַטְרִין לִי בְּעִיטְרָא עֵילְאָה, דְּצְדִיקִים מְתַעַטְרִין.
 בְּגִינְדָּא זְכִינָא בְּכָל הָאֵי יָקָר. זַפְאָה אִיהוּ חוֹלְקִיה, מֵאֵן דְּשִׁבְק
 בְּרָא דְלָעֵי בַּתּוֹרָה בְּהָאֵי עֲלָמָא. אָמַר ר' חֲזִיא בַר
 אָבָא, בְּהָאֵי גּוֹנָא אִירַע לֵיהּ לְרַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי נָתַן שְׂאֵל לֵיהּ לְרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא יוֹמָא חַד, וְאָמַר
 לֵיהּ, אֵלְיָהוּ הָוּה לֵיהּ בְּרָא, אוּ לָאוּ. אָמַר לֵיהּ, מִילְתָּא
 אַחְרָא הָוּה בֵּיהּ, וּכְתִיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז) אֵל תִּגְעוּ בְּמַשִּׁיחִי
 וּבְנָבִיאֵי אֵל תִּרְעוּ. מֵאֵי אֵל תִּרְעוּ אֵל תַּעֲשׂוּ עֲצָמֵיכֶם רַעִים
 וְחַבְרִים לְנָבִיאֵי. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחַר בְּהֶם, וְהַבְּדִילֵם
 מִיִּשְׂרָאֵל לְעַבּוֹדָתוֹ, וְהַכְנִיסֵם בְּהִיכָלוֹ. קַל וְחוֹמֵר, מִי שְׁהוּא
 מְלַאךְ בְּשָׁמַיִם, אַתְּהָ שׂוֹאֵל עָלָיו.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מִשְׁבֵּט נֹד הָיָה. רַבִּי נְהוֹרָאִי אָמַר, אֵלְיָהוּ
 מְלָךְ אַחְרָא הָוּה בֵּיהּ, דְּכְתִיב, (מְשַׁלִּי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם
 וַיִּרַד. מִי עָלָה שָׁמַיִם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מְשַׁמְיָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן,
 דָּא אֵלְיָהוּ. וַיִּרַד מִקּוֹדֵם לְבָן.

וְקָשְׂיָא דְרַבִּי אֶלְעָזָר אֲדַרְבֵּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
 אֵלְיָהוּ דָּא פְּנַחֵם. אֵי בְּשִׁבִיל שְׁקִינָא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, זֶה קִינָא וְזֶה קִינָא. לָאוּ הָכִי. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 בְּתִיב, (מַלְכִים א יט) קִנָּא קִנָּאֵתִי. קִנָּא בְּשִׁיטִים, וְקִנָּאֵתִי הָכָא.

אָמַר לִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד מָתִי אַתָּה מְקַנָּא לְשָׁמַי.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹמֹה, (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא
 אֱלֹהֵיָּהוּ. דְּכַתִּיב, (*) (מלכים ב ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵיָּהוּ בַּסַּעֲרָה
 הַשָּׁמַיִמָּה. וַיֵּרַד, זֶה יוֹנָה, דְּכַתִּיב, (יונה א) וַיּוֹנָה יָרַד אֶל יַרְבְּתֵי
 הַסַּפִּינָה וְגו'. (שם ב) לְקַצְבֵי הָרִים יַרְדָּתִי. מִי אָסַף רוּחַ
 בְּחַפְזָיו, זֶה מִשָּׁה.

מִי צָרַר מַיִם, זֶה אֱלִישֵׁעַ, שְׁרִיפֵא הַמַּיִם בִּירִיחוֹ. בַּשְּׁמֶלָה,
 בְּכַח שְׁמֶלְתוֹ שֶׁל אֱלֹהֵיָּהוּ. מִי הִקִּים כָּל אֲפִסֵי אֶרֶץ, דָּא
 אַבְרָהָם. דְּכַתִּיב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם.

מַה שָּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אֶרֶץ שְׁהֵבִיא הִלְלוּ לְעוֹלָם. ה' עֲבָאוֹת
 שָׁמוֹ. וּמַה שָּׁם בְּנוֹ. יִשְׂרָאֵל. דְּכַתִּיב, (שמות ד) בְּנֵי כְבוֹרֵי
 יִשְׂרָאֵל. ר' נַחֲמָן אוֹמַר כָּל הָאֵי בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר.
 רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאִי, אֵיעָרְעוּ תְּחִילַת אֵילָנָא חֲדָא
 בְּחַקְלָא, וְהוּוּ יִתְבִּי. אֲדִהֲבִי, חָמוֹ חַד רַוּוּק, דְּאֲתִי וְטָעִי
 בְּחַקְלָא. אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, אוֹ טָעִי הֵהוּא בַּר נֶשׁ בְּחַקְלָא, אוֹ
 לְסָטִים הוּא, אוֹ דְחִיל מִינָן.

אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, שְׂכִינְתָא גַּבְזָן, קוּם. קָמוּ, רָמוּ לִיָּה קָלָא,
 בִּיּוֹן דְּחָמִי לֹוֹן קָרִיב לְגַבְיָהוּ, אָמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי, מֵאֵן
 אֲנָת. אָמַר לִיָּה, מִגּוֹ דְלָא שְׂאִילָנָא לְכוּן בַּשְּׁלָמָא, לָא
 יַדְעִיתוֹן לִי. יוֹדָאִי אָנָּא, וְטָעִינָא הַשְׁתָּא בְּהָאֵי חַקְלָא, וְלָא
 שְׂאִילָנָא עֲלִיכּוֹ, דְּאֲמִינָא שְׁמָא רְשָׁעִים הֵם. וְכַתִּיב, (ישעיה מח)

אִין שְׁלוֹם אָמַר ה' לְרָשָׁעִים. וְכִדִּין דְּלֹא אִשְׁתַּמּוּדְעֵי בְּכוּן.
 עַד דְּחִמִּינָא בְּכוּן כְּנַפֵּי מַצּוּה, וְחִדִּינָא. הַשְׁתָּא שְׁלָמָא
 עֲלֵיכוּ רַבְּנִין. יְתִבֵי תַחֲוֹת אֵילָנָא, אָמַר רַבִּי יוֹדָאי, גַּתְעַסְק
 בְּפוּלְחָנָא דְמָרְנָא, וְנִפְתַּח בְּאוּרֵי תָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹדָאי וְאָמַר, (דברים ו) וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ
 וּבִשְׁעָרֶיךָ. מְזוֹזֹת פְּתִיב, מַאי טַעְמָא. אֲלָא אֲשֶׁרִיחֵם
 יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם מְצוּיָיִנִים תָּמִיד בְּמַצּוֹת. בְּשַׁבְּתָם, וּבְלַכְתֶּם,
 בְּשֹׁכְבְּכֶם, וּבְקוּמְכֶם. דְּכַתִּיב, בְּשַׁבְּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בְּדַרְךָ
 וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ.

וְשִׁיחִיו יִשְׂרָאֵל מְעוּטָרִים בְּתוֹרָה וּבְמַצּוֹת, כְּדֵי שְׂיִדְבְּקוּ
 תָּמִיד בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּכַתִּיב, וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
 בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם. וְכָל הַדְּבָק בְּקוּנּוֹ, אֵינּוּ נִיזוּק
 לְעוֹלָם.

וְלֹא עוֹד, אֲלָא שְׁשָׁנֵי מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם, אַחַד
 בִּימִינוֹ, וְאַחַד בְּשִׂמְאָלוֹ. דְּכַתִּיב, (תהלים צא) כִּי מִלְּאֲכֵי
 יַצּוּה לָךְ לְשֹׁמְרֶךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ. וְלֹא עוֹד, אֲלָא שְׁאֵם תָּמִיד
 מְצוּי בְּמַצּוּה, כְּבִיכּוּל, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נַעֲשֶׂה לוֹ שׁוֹמֵר.
 שְׁנַאֲמַר, (תהלים קכא) ה' שׁוֹמְרֶךָ.

מַה עוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. נוֹטֵל מִלְּאָךְ הַהוּלָךְ בִּימִינוֹ,
 וּמַעֲמִידוֹ לְפָנָיו. וְהוּא עוֹמֵד בְּמְקוֹמוֹ. שְׁנַאֲמַר, ה' עֲלֶיךָ
 עַל יַד יְמִינֶךָ. וְאוֹתוֹ הַמִּלְּאָךְ שֶׁהוּא מְשִׂמְאָלוֹ, מַעֲמִידוֹ אַחֲרֵי
 הָאָדָם. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְיַמֵּן וּמְשִׂמְאֵל. נִמְצָא הָאָדָם

נְשָׁמַר מִכָּל צְדָדָיו, מִי יוּכַל לְהַזִּיק אוֹתוֹ.
 וְעַל כֵּן, צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה הָאָדָם מְצוּי בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא
 מִצְוֹת, אֲפִילוֹ שְׁעָה אַחַת. בְּבֵיתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שׁוֹמְרוֹ מִבַּחוּץ, וְהָאָדָם מִבְּפָנָיו.

וְתַנִּינֵן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה, פֶּתַח הַמְצוּיִין בְּמוֹזְזָה, אֵין
 מִזִּיק וְאֵין שָׁטָן וְאֵין פֶּגַע רָע מִתְקָרֵב אֵלָיו. מִפְּנֵי
 שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר הַפֶּתַח, אֲפִילוֹ בְּשְׁעָה שְׁנֵיתָן
 רְשׁוּת לְמַלְאָךְ הַמְשַׁחִית לְחֵבֶל, זֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֵה שְׁשָׁם
 שְׂדֵי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, בְּדִכְתִּיב, (שְׁמוֹת יב) וְלֹא יִתֵּן הַמְשַׁחִית
 לָבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגְףָ. לְפִיכֶךָ צָרִיךְ הָאָדָם שִׁיְהֶה תָּמִיד
 מְצוּי בְּמִצְוֹת מוֹזְזָה.

פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי בְּפֻרְשַׁת צִיצִית וְדָרָשׁ, (בְּמַדְבַּר טו) וְעָשׂוּ לָהֶם
 צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדוֹרוֹתָם. מֵאֵי שְׁנָא דְהָכֵא
 וּבְשִׁבְתָ לְדוֹרְתָם חֶסֶר, דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת לא) לַעֲשׂוֹת אֶת הַשִּׁבְתָ
 לְדוֹרְתָם, חֶסֶר.

דְּתַנִּינֵן. תִּקְנֵנוּ פְּרֻשַׁת צִיצִית בְּקִרְיַאת שְׁמַע. וּבְדִירְתוֹ שֶׁל
 אָדָם, נִמְצָא פְּרֻשַׁת קִרְיַאת שְׁמַע, חוּץ מִפְּרֻשַׁת
 צִיצִית, שֶׁחֶסֶר מִשָּׁם. בְּמָה נִשְׁלָם. אֵלֶּא כְּשֶׁאָדָם מִתְעַטֵּף
 בְּבֵיתוֹ בְּצִיצִית, וְיוֹצֵא בּוֹ לְפִתְחוֹ, הֵרִי נִשְׁלָם.

וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח בּוֹ, וּמַלְאָךְ הַפּוֹת זֶז מִשָּׁם וְהֵינּוּ
 לְדוֹרְתָם, שִׁיְהִיָּה שְׁלָם. וְיֵצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ בְּמִצְוָה זוֹ,
 וּמַלְאָךְ הַמְשַׁחִית זֶז מִשָּׁם וְנִיצוֹל הָאָדָם מִכָּל נֹזֵק. מְנַלָּן.

ממאי דכתיב מזוזת, מאותיותיו משמע, וזו מו"ת. שלא
ניתן לו רשות להיכל, וזו מפתחו.

בשבת דכתיב לדרתם, מאי טעמא. מפני שבין שקידש
היום, דירתם של ישראל צריכה להיות בגר דלוק,
ושלחן ערוך, ומטה ממוצעת ודירתן מתוקנת כדירת התן
לקבל בו הפלה. ומאי ניהו. שבת היא פלה. ולעולם אין
מכניסין אותה אלא בדירה מתוקנת לכבודה, כפי הראוי
לה. ועל דא כתיב, לעשות את השבת. וכתיב, לדרתם,
להכניס בה פלה קדושה לדירתה ולהיות בתוכה.

בשעה שקידש היום, וכלה זו באה, ואינה מוצאה דירה
מתוקנת, ושולחן ערוך, וגר דלוק. פלה זו אומרת,
אין דירה זו מישראל. ביני ובין בני ישראל כתיב, אין זה
מישראל, אין דירתו לקדושה. על כן צריך היפר קדושה
בבית. ועל דא כתיב לדרתם, בשבת ובציצית.

אמר רבי נהוראי, אסהדנא, על מאן דנפק מתרע ביתיה
בעיטופא דמצוה, ותפילין בראשו, בשעה דנפיק בין
תרין תרעין, אודמנא שכינה עליה. ותריין מלאכין דקיימין
עליה, חד מימינא, וחד משמאלא, וכולהון מלוין ליה עד
פי כנישתא, ומברכין ליה. וחד מקטרנא דאיהו קיימא קמי
פתחי דבר נש אזיל מבתריהו, ועל פרחיה אתיב ואמר
אמן.

וזכור ושמור, כללא דכל אורייתא. זכור, איהו פְּרֻשַׁת

מְזוּזָה. וְאִיתִימָא מְזוּזָה בְּנִקְבָּה מְדַבֵּר. הֵכִי הוּא וְדַאי,
 אֲבָל פְּרִשְׁתָּא דָא, זְכוֹר כְּלוּל בְּנִקְבָּה. שְׁמֹר אִיהוּ צִיצִית.
 וְכֵד נִפְק בַּר גֵּשׁ מִתְרַע בֵּיתִיה, נִפִּיק בְּתַפְּלִין, דְּאִינוּן כְּלָל
 זְכוֹר, וְצִיצִית בְּהַדְרִייהוּ, דְּאִיהוּ שְׁמֹר, וְאִיעֲרַע בְּמְזוּזָה
 בְּתַרְע בֵּיתִיה, דְּאִיהוּ כְּלָל זְכוֹר, צִיצִית אֲשָׁלִים לִיה לְכָלֵל
 שְׁמֹר.

וְאִם תֵּאמֵר הָא צִיצִית לָא קִיִּמָא בְּפִתְחָא, הָאִיךְ קִיִּמָא
 זְכוֹר בְּלַחְדוּי, וְהָא תַנְן זְכוֹר וְשְׁמֹר בְּחֲדָא אִינוּן.
 אֲלָא, מְזוּזָה אִיהִי כְּלוּל זְכוֹר וְשְׁמֹר. תַנְן, זְכוֹר וְשְׁמֹר
 בְּדַבּוּר אֶחָד גְּאֲמְרוּ, וְכִחְדָא אִינוּן, וּמְזוּזָה כְּלָל דְּתַרְוַיְיהוּ,
 כְּלָל דְּכַר וְנִקְבָּא בְּחֲדָא.

תַּפְּלִין לְעֵילָא, כְּלָל זְכוֹר. תַּפְּלִין דִּיד, שְׁמֹר, כְּלוּל דָּא
 בְּדָא. עֲשִׂייה לָא כְּתִיב אֲלָא בְּצִיצִית, דְּאִיהִי שְׁמֹר.
 וְכוּלָא אֲזָלָא בְּחֲדָא. אֲתָא הֵהוּא רְוּוּקָא וְאֲמַר, בְּאֲתֵרָא דָּא
 רִישֵׁין אֲשַׁתְּבַחוּ, מֵאֵן יְכִיל לְמַלְלָא.

פִּתְחָא וְאֲמַר, (רות ב) וּלְנַעֲמִי מוֹדַע לְאִישָׁה אִישׁ גִּבּוֹר חַיִּל
 מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וְשָׁמוּ בּוֹעִז. מְגִילָה זוֹ לֹא הָיָה לָהּ
 לְהִתְחִיל אֲלָא מִפְּסוּק זֶה.

תַּנְיִנָן, בְּשִׁתְּקָרוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבְרוּא הָעוֹלָם, הָיָה
 מִחֲרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הָיָה עוֹמֵד. עַד שֶׁבָּרָא
 הַתְּשׁוּבָה, בֵּינוּן שֶׁבָּרָא הַתְּשׁוּבָה, בָּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהַעֲמִידוּ
 עַל עַמְדוֹ. עַל עַמּוּד א'. מֵאֵי גִיהוּ. הוּא צְדִיק יְסוּד עוֹלָם.

כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא אֶת הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצִין אֹר מִמֶּנָּה, וְהָאֹר הֵהוּא
הַבְּהִיק וְהָאִיר מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְבוּ נִבְרָא
הָעוֹלָם. רָאָהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּכַּל בְּרֻשָׁעִים
הָעֲתִידִים לָבֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִגְזְזוּ לְעוֹלָם הַבָּא לְעַדִּיקִים.

וְאִם תֹּאמַר, הוּאֵיל וְהוּא עֲתִיד לְגַנְזוֹ, לָמָּה בְּרָאוֹ. אֲלָא
כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹר זֶה, לֹא בְּרָאוֹ אֲלָא
לְבָרָא בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. וְנִסְתַּכַּל וְרָאָה שְׁעֲתִידִים רֻשָׁעִים לָבֵא,
וְנִגְזְזוּ לְעַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְעוֹד הַיּוֹם, אִף עַל פִּי שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא גִנְזוֹ, בּוֹ הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים.

בּוֹ סִלְקָא דְעֵתְךָ. אֲלָא אֵימָא, בְּאֹר אַחַר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא
כְּמוֹ חוּט הַיּוֹצֵא מֵאֹר גָּדוֹל, וְהָעוֹלָם בּוֹ מִתְקַיֵּים. וְהוּא
עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנַאֲמַר (משלי י) וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם.

וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זֶרַע דְּדוֹד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁנַאֲמַר (תהלים כב)
זֶרַע יַעֲבֹדְנֵנוּ יִסְפֵּר לָהּ לְדוֹר, הוּא שְׁנַאֲמַר (שם פט)
וּכְסָאוֹ כִּשְׁמֵשׁ נִגְדִי. וְכָל זֶרְעוֹ שֶׁל דְּוֹד, מִצַּדִּיק זֶה יֵצֵא. כְּעִנְיָן
זֶה (משלי טז) כָּל פֶּעַל ה' לִמְעַנְהוּ.

כְּתִיב וּלְנַעֲמֵי מוֹדַע לְאִישָׁה, מִכָּאֵן הָיָה רָאוּי לְהִתְחִיל
מְגִילָה זוֹ. אָמַר לִיה רַבִּי נְהוֹרָאִי, פְּתַח פִּיךָ, דְּהָא

מְלִין אֱלִין, חֲדַתִּין עֲתִיקִין אֵינּוֹן מִן יוֹמָא דְאַבְרִי עֲלָמָא.
אָמַר לִיה מַה שְּׁמַךְ. אָמַר לִיה, אֵימָא מְלִין אֱלִין, וְלִבְתַּר
אֵימָא מַה שְּׁמִי. אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי, שְׂכִינָה גַבְוּ,
וּמְדַחֲמִינָא בְּךָ דְמִילְךָ שְׁתַּקִּין, וְאַתְעַרְנָא לָךְ, אֵימָא, בְּרִיךְ

תהא.

אָמַר לוֹן, רוֹת וְנַעֲמִי וּבֹעֵז, תִּלְתִּיהוֹן, בְּדִיוֹקְנָא דְקוֹמְרִין
 דְרַגִּין עֲלָאִין קְיִימִין, וְזַרְע דְדוֹד מִגּוֹ דִּיוֹקְנָא דְאִילָן
 אִישְׁתִּיל בְּעֲלָמָא.

נַעֲמִי, בְּדָבָר אַחַר וִיהִי נַעֲם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. וְעַל שְׂמָא דָא,
 אִישְׁתִּיל הֵהוּא שְׂמָא בְּעֲלָמָא. מֵאֵן נֹעֵם ה'. דָא
 תְּשׁוּבָה. בְּדָבָר אַחַר, (תהלים כז) לְחִזּוֹת בְּנַעֲם ה', זֹו תְּשׁוּבָה,
 וְעֲלָמָא דְאִתִּי. וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, דָא עֲלָמָא אַחֲרָא לְתַתָּא.
 רוֹת בְּדִיוֹקְנָא דְעֲלָמָא תַתָּא, דְקָא מְרוּוה לְקוֹדְשָא בְּרִיךְ
 הוּא תְדִיר בְּשִׁירִין וּבְתוֹשְׁבַחָן. רוֹת, עַל שְׁם תוֹר,
 דְּמִשְׁנֵיָא בְּקָלָא מְכָל שְׂאָר קְלִין, אִף בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מִשְׁנֵיָא
 בְּקָלָא בְּתוֹשְׁבַחָתָא מְכָל שְׂאָר קְלִין. תוֹר דָא יִהְבָּא תְרִין
 קְלִין בְּחָדָא, חַד עֵילָאָה וְחַד תַתָּאָה, וְכוּלָא בְּחָדָא. אִף
 בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אַתְעָרַת לְעֵילָא וְאַתְעָרַת לְתַתָּא, וְכוּלָא
 בְּזַמְנָא חָדָא, וּבְקוֹל חָדָא.

וְחֵינּוּ דְכְּתִיב, (שם ג) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל תַּחֲרַשׁ וְאֵל
 תַּשְׁקֹט אֵל. אֵל תַּחֲרַשׁ, מְלֵאֲתַעְרָא לְעֵילָא. וְאֵל
 תַּשְׁקֹט, מְלֵאֲתַעְרָא לְתַתָּא, כְּלָא בְּחָדָא.

בּוֹעֵז"ו בְּדִיוֹקְנָא עֵילָאָה, צְדִיק, גְּבוּר, גִּטְר בְּרִית. וְאַתְתַּקַּף
 עַל יְצִרְיָה. וְאַתְקַרִי גְבוּר חֵיל, וְנִדְאֵי צְדִיק הָוָה.

וְאֵי תִימָא, וְכִי מֵאֵן קְרוּב לְגַבִּי בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דָא צְדִיק,
 וְהָא כְּתִיב, יֵשׁ גּוֹאֵל קְרוּב מִמְּנִי, וּמֵאֵן אִיהוּ. אֲלָא וְנִדְאֵי

גֹּאֵל קְרוֹב מִמְּנִי, דָּא אֹר קַדְמָאָה, דְּאִקְרִי טוֹב. דְּכְתִיב,
(בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.

א"ת האו"ר, בְּגִי תוֹר"ה. דְּאִתְקַרֵי לְקַח טוֹב. וְאִף צְדִיק,
אִיקְרִי טוֹב בְּנִתְיָה. דְּכְתִיב, (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי
טוֹב. וְדָא הוּא קְרוֹב וְאִקְדִים לְהֵהוּא טוֹב דְּצְדִיק. וְעַל דָּא
כְּתִיב קְרוֹב מִמְּנִי, דְּאֲנָא וְאִיהוּ טוֹב. וְעַל דָּא, אִם יִגְאָלְךָ
טוֹב יִגְאָל, דְּהוּא קְרוֹב מִמְּנִי, הוּא דְשָׁאֲרִי וְאִקְדִים וְאִתְעַר
לְאִתְחַבְּקָא בְּקַדְמִיתָא וְהָא אִיהוּ קְרוֹב, דְּכְתִיב (בראשית כט)
וַיִּשָׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל.

וְלִנְעָמִי מוֹדַע לְאִישָׁה, מוֹדַע לָהּ מִכְּפַעֵי לֵיָהּ, דְּהָא מְלָךְ
שְׁהַשְׁלוּם שְׁלוֹ תַנְיָנָן, מֵאֵן מְלָךְ שְׁהַשְׁלוּם שְׁלוֹ.
צְדִיק.

אָלָא כְּגוֹנָא דְעֵלְמָא דְאִתִּי, לָא אָתָא וְלָא אִתְגַּלִּי אָלָא
מֵהֵיָא מַחְשָׁבָה עִלְאָה, דְּקִיָּמָא עֲלֵיהּ. אוּף הָכָא
צְדִיק, בְּהֵהוּא גְּוֹנָא מִפְּשַׁ דְּהֵהִיא מַחְשָׁבָה עִלְאָה. וְמָה
שְׁמִיָּה אֱלִימְלָךְ. כְּגוֹנָא דְמְלָךְ עִלְאָה, חֲדִי לְגַבִּי עֵלְמָא
דְאִתִּי, וְשְׁלִיט עֲלֵיהּ. אִף הָכָא צְדִיק, מוֹדַע וְאִשְׁתְּמוֹדַע
לְגַבִּיָּה, לְמִיִּחְדִּי, וְלִמְהוּי לְהֵהוּא מְלָךְ תַּתְאָה, בְּהֵהוּא גְּוֹנָא
מִפְּשַׁ.

וְעַל דָּא אִתְקַרֵי בּוֹע"ז, בִּיה תְּקִיף לְנִטְלָא כָּל עֵינוּגִי גּוֹפָא,
וְכָל שְׁפָר גּוֹפָא, וְעֵייל תַּמְן. וְמָהוּ אֲעִיל תַּמְן. כָּל זְרַעָא
דְדוֹד, וְכָל תִּיקוּנֵי מְלָכִין, וּפְקוּדֵי אוּרִיָּתָא, וְעַל דָּא בִּיה

תקִיף, וְלֹא חָלִישׁ. חֵי לְעֹלְמִינָן, לְמִיּוּחַי בּוֹעִיז לְנִטְלָא כָּל
 תִּיאוּבְתִינָן, וְכָל עֵינּוּגִין, וְכָל שְׁפָר גּוּפָא, וִיהִיב לָהּ.
 וְהַשְׁתָּא שְׁרִיאַת רוּת לְאַתְבְּנָאָה בְּעֵלְמָא זְעִיר זְעִיר, עַד
 דְּאַתְחַבְּרַת בֵּיהּ בְּבוֹעִז. וְכֵן קִיּוּמָא דְמַגִּילָה זֶה,
 נַעֲמִי וּבּוֹעִז וְרוּת אֵינּוּן.

כְּתִיב, (בראשית ה) וַיִּתְּהֶלֶךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח
 אֶתֹּ אֱלֹהִים, מִגּוֹ עֵלְמָא דָּא דְבְנֵי נָשָׂא. וְאַתְמַשְׁךְ
 חֲנוּךְ זְעִיר זְעִיר, עַד דְּאַתְעַבְדַּ מַּה דְּאַתְעַבְדַּ, וְשְׂאֵרֵי
 בְּדוּכְתִיָּה כְּדָקָא יָאוּת. מַטְטְרוּן רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא, מְמַנָּא
 דְּאַנְפִּין, דְּמִינִיָּה אֲזִדְעִזְעִן עֵילְאִין וְתַתְּאִין, וְשְׁלִיטִין וְשְׁמַשִּׁין
 עֵילְאִין דְּקָרִיבִין לִיהּ, לְשִׁלְטָאָה, וְלֹאֲפָקָא מִינִיָּה חֵילָא
 וְעִטְרִין קְדִישִׁין.

אוּף הָכָא נָמִי כְּנֻנְנָא דָּא, מְשִׁיךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּת
 אַבְתְּרִיָּה, וְנִטְלָ לָהּ מְשָׁאָר עַמִּין, וְקָרַב לָהּ לְגַבִּיָּה,
 לְאַפְקָא מִינָהּ חֵילִין וּמְשָׁרְיִין קְדִישִׁין.

חֲנוּךְ עָבִיד לִיהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּזִימְנָא דְנִטְלִיל לִיהּ
 מֵאַתְרִיָּה, תְּפַקִּידוּ בְּדְבִיקוּ כְּדָקָא חֲזִי, בְּעִטְוֹרָא דְרוּחַ
 עֵילְאָה. וְקָרָא לִיהּ נַעֲר. וּבְגִינִיָּה, כָּל נַעֲרָה כְּתִיב נַעֲר.
 וְקִיּוּמָא לְגַבִּיָּה עֵילְאָה וְתַתְּאָה. לְגַבִּיָּה עֵילְאָה בְּהֵיא רוּחַ
 עֵילְאָה. תַּתְּאָה בְּהֵיא כְּלִילוּ, דְּאַתְכְּלִיל מְסַטְרָא דְאַתְנִטְל
 מִתַּתָּא.

וְעַל דָּא, שׁוּלְטָנּוּ דִּילִיָּה בְּתֵרִין סְטְרִין, אַחִידָא לְתַתָּא

וְאַחֲרָא לְעִילָא. בְּתִיב, (משלי כב) חֲנוּךְ לַנְּעָר עַל פִּי דְרַבּוֹ
 גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה. חֲנוּךְ לַנְּעָר, דָּא הוּא מִטְטְרוּ"ן,
 דְּמַשִּׁיף לִיה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְתָא, וְאַנְהִיג בֵּיה עַל פִּי
 דְרַבּוֹ, לְפּוּם אוֹרְחִיה דְלִתְתָא. אִי נָמִי עַל פִּי דְרַבּוֹ, בְּדַרְךְ
 שְׂאָדָם רוּצָה לִילְךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ. גַּם כִּי יִזְקִין, דְּכְתִיב (תהלים
 12) נֶעַר הָיִיתִי גַם זְקֵנְתִי. וְתַנִּינָן, הָאִי קָרָא שֶׁר הָעוֹלָם אָמְרוּ.
 וְעַל דָּא, גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר, לָא יַעֲדִי מֵהָהוּא אוֹרְחָא, בְּגִין
 לְאַתְמִשְׁכָּא לְתַתָּא.

וְאַנָּא שְׂמַעְנָא מְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׂמַעוֹן, דְּקָא מְפָרֵשׁ לָהּ
 בְּגוּוֹנָא דָּא. וּמְהַבָּא אֶשְׁתַּמַּע פּוֹלָא. בְּכוּ רַבִּי נְהוֹרָאִי
 וְרַבִּי יוֹדָאִי, וְאַמְרוּ, מֵאן דְּחָמִי זַנְבִּיה דְאַרְיָה וְדַחִיל, כָּל
 שְׂבִין מֵאן דְּחָמִי אַרְיָה מְפָשׁ.

קָמוּ וּנְשַׁקוּהוּ, אָמַר לָהֶם, שְׂמִי יִיסָא זְעִירָא. אָמְרוּ, וְדָאִי דָּא
 רַבִּי יִיסָא זְעִירָא, דְּמִתְאַבְּקָא תְדִיר מַעֲפָרָא דְבוּסְמִין
 דְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.

פְּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי וְדַרְשׁ, (ש"ש ז) וְחַבְדָּ בְיַיִן הַטּוֹב הוֹלֵךְ
 לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים. וְחַבְדָּ, אֵלּוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׂהֵם
 בְּיַיִן הַטּוֹב. מַה יַיִן הַטּוֹב, עוֹמֵד בְּכָאן וְרִיחוֹ הוֹלֵךְ לְמַרְחוּק.
 אַף תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, הֵם בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתוֹרָתָם הוֹלְכַת
 לְמַרְחוּק בְּכָל מָקוֹם.

וְאַף בְּשֵׁהֶם בְּקָבָר, שְׂפָתוֹתֵיהֶם רוּחַשׁוֹת תּוֹרָתָן. הָדָא הוּא
 דְכְתִיב, (ס) דוֹבֵב שְׂפָתַי יִשְׁנִים. כָּל שְׂבִין בְּמָקוֹם

שְׁעוֹמְדִים עֲמוּדֵי עוֹלָם, עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה. דְּהָא אֲפִילוּ
מְלֵאכֵי הַשָּׁרֵת, אִין לָהֶם כַּח לְעֲמוּד לְפָנֵיהֶם.

דְּהָא זִימְנָא חָדָא הֵוָה דְּבַר בְּלוּד, אַתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
לְמַתָּא. אָמְרוּ לִיהּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, מַאי נַעֲבִיד.
קָם וְעָבַר בְּמַתָּא, וְחָמָא בְּנֵי נַשָּׂא שְׁכִיבָן. אָמַר, כָּל הָאִי
בְּמַתָּא, וְאַנָּא חָכָא, גְּזַרְנָא דְלִיבְטֵל.

שְׁמַעוּ בְּרַת קָלָא דְדִּהוּת אָמְרָה, פּוֹקוּ מִחָכָא, דְּהָא רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי חָכָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא גְּזַר וְהוּא
מְבַטֵּל. הֵוָה תַּפְּזָן ר' חֲנִינְיָא, אַתָּא וְאָמַר לִיהּ לְרַבִּי מַאִיר,
אָמַר לִיהּ רַבִּי מַאִיר, שְׁבַחָא דִּילִיהּ מִן יְכוּל לְמִיקָם בֵּיהּ, אִי
לָאו כְּמִשָּׁה.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה
וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים (עֲלֶיהָ) קַטְרֶת. וּכְתִיב,
(ש) וַיִּקַּח אֶהֱרֹן וְגו'. וּכְתִיב, וְהִנֵּה הַחַל הַנֶּגֶף בָּעָם. וּכְתִיב,
(ש) וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמִּגַּפָּה. כּוּלֵי הָאִי
אֲעֻטְרִיד לִיהּ לְמִשָּׁה לְמַטְרַת. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
בְּמִימְרֵיהּ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּזַר, וְהוּא מְבַטֵּל מוֹתָנָא.

אָמַר לוֹן ר' יִיסָא, הוּאִיל וְאִיתְעָרִית בְּהַי מִילִין עִילָאִין
דְּחֻכְמַתָּא. אַמִּינָא, דְּהָא רוּת כְּשִׁירָה הִיְתָה. אָמַר לִיהּ
רַבִּי יוֹדָאי, אַף עַל גַּב דְּכְשִׁירָה הִיְתָה, לֹא נִיבַר כְּשִׁירוּתָהּ,
עַד דְּדַבְּקָה בְּאוֹתוֹ צְדִיק.

בּוּא וּרְאֵה, כְּשִׁירָה מְכַל אוֹמוֹת רוּת. מָה אָמַר לָהּ בּוּעֵז. (רות

ב) אל תלכי ללקט בשדה אחר גוי, וכה תדבקין עם נערתיו. מה אמרה היא. גם אמר לי עם הנערים אשר לי תדבקין. כיון שראתה חמותה כף, אמרה לה, לאו הכי. טוב בתי כי תצאי עם נערוותיו ולא עם הנערים.

אמר רבי ייסא, חס ושלום לעדקת זו מדברי גנאי, פשירה היתה. דהכי אמר רבי שמעון, כתיב, ויאמר לה בועז הלא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר. מאי כתיב לעיל. (שם) אלכה נא השדה ואלקטה בשפלים. מלמד ששנענעה בה רוח הקודש. אלכה נא השדה, מאן שדה. דקדקה במהימנותא סגי. ומאן ניהו. הוא שדה אשר ברכו ה'. והוא שדה של תפוחים קדישין.

מאי כתיב, ויקר מקרה. ובבלעם כתיב, (במדבר כג) ויקר אלהים אל בלעם. ויקר, בלשון קרי וטומאה. והכא שינה ואמר ויקר מקרה, הכא בלשון כבוד. כמא דאת אמר, (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים.

ומה יקר נפגע בה. חלקת השדה וגו', חולקא דהאי שדה דצדיקיא, ותמן אזלת, ואעלת בחולקא חדא, ואוליפת אורחיה, וידעת ביה מאינון קוצרים. ומאן נינהו. תלמידי חכמים, מחצדי חקלא איקרון.

אדהכי והנה בעו בא. הצדיק בא, אתא טעין ברכאן, וכמה קדושין. ויאמר לקוצרים. מאי קוצרים. לעילא אינון בי דינא, סנהדרי גדולה דתמן. ה' עמכם, השתא יהיב להו

בְּרָכָאן וְקְדוּשִׁים. וְאֵינוֹן אֲמַרִּין יְבָרְכֵךָ ה', יְהִיבִין לֵיה
 תּוֹקְפָא לְשִׁאבָא מִמְּקוֹרָא דְחַיִּי, מִגּוֹ עֲלָמָא דְאֲתִי.
 (רות ב) לְמִי הִנְעֵרָה הַזֹּאת. תִּיאוּבְתִיה לְשִׁאֲלָה עֲלָה, דְרַחֲמוּ
 דִּילֵיה בְּה. וְהִכִּי אָמַר בּוֹעֲינָא קְדִישָׁא רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 מְגִילָה דָא, רִמְזוּ לְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה וְלַעֲלָמָא
 דְאֲתִי. דְהָא אֲתַעֲרַת לְעַדִּיקַיָא, רָזָא דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב,
 לְאֲתַחֲבְרָא בְּתוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה. וּבְגִין כֶּךָ תְּקִינּוּ רַבָּנָן לְמְגִילָה
 זוּ בְּשָׁבוּעוֹת, בְּזִמְנָא מִתַּן תּוֹרָה.

(שם) הֲלֹא שָׁמַעַתְּ בְּתִי אֵל תִּלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֶה אַחֵר. אֵלִין
 אֵינוֹן רְתִיכִין קְדִישִׁין, דְּבָרִיר לֵיה יַעֲקֹב קְדִישָׁא,
 עֲדָרִין קְדִישִׁין, דְּלֹא מִתְעַרְבֵין בְּאַחֲרֵנִין. כְּדָבָר אַחֵר, (בראשית
 5) וַיִּשֶׁת לֹו עֲדָרִים לְבִדּוֹ וְלֹא שָׂתָם עַל עֵאֵן לָבֵן. וְעַל דָּא, לֹא
 תִלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֶה אַחֵר, לָא תִתְרַעִי בְּמַלְכוֹ אוֹחֲרִי
 וּבְרִתִּיכִין אוֹחֲרֵנִין. וְגַם לֹא תַעֲבֹרִי מִזֶּה, מִן אֵילִין בְּתַרִּין
 דִּילָךְ, לָא תְזוּזִי לְעֲלָמִין. מִזֶּה לֹא תְזוּזִי מִבְּעַלְיָךְ. לָא תְזוּזוּ
 מִנִּיה לְעֲלָמִין.

(רות ב) וְכֹה תְדַבְּקִין עִם נַעֲרוֹתַי, סְגִיִּיאִין שְׁמָהֵן אֵינוֹן לָהּ, וְחַד
 מְנַהוֹן כ"ה. כְּדָבָר אַחֵר, (תהלים קמח) וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּ"כָה.
 וְכֹה תְדַבְּקִין, עִם אֵלִין רְתִיכִין עוֹלִימְתָאן דְּאֲתַבְּרִירוּ לָךְ
 לְאֲתַדְּבַקָא בְּהוּ.

מִיָּד, וַיִּמְד שֵׁשׁ שְׁעוּרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ. נָטַל חַד קוֹ הַמָּדָה,
 וְעָבִיד מִשְׁחָתָא, וּמְדַד שִׁית סְטָרִין, דְּאִיתְחַזוֹן לָהּ

לְאַתְּאֲחָדָא בִּיחֻדָּא דִּילָהּוּ, וַיְהִיב לָהּ נְבֻזְבֻן וּמַתְנֵן. דְּהָא
בְּלֹא אֱלִין, לָא יְכִילת לְאַעְלָא לְגַבֵּי עֲלָמָא דְאַתִּי.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (רות ג) שֵׁשׁ הַשְּׁעוּרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי
אָמַר אֵל תְּבוּאֵי רִיקָם אֵל הַמּוֹתֵד. שֵׁשׁ שְׁעוּרִים, אֱלִין
שִׁית סְטָרִין עֲלֵאִין דְּקִימָא עֲלֵייהוּ עֲלָמָא דְאַתִּי, שְׁעוּרִים,
כְּדָבָר אַחֵר, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאֵשִׁיכֶם. וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ,
שְׂוֵי עֲלָה לְאַנְהָגָא לָהּ, וּלְבָרְכָא לָהּ. וְעַל דָּא, הִיא כְּלָה
כְּלוּלָה מְכָל שִׁית סְטָרִין.

(ש'רות ב) יְהִי מִכִּירָד בְּרוּךְ, מֵאֵן בְּרוּךְ. דָּא שְׁלֵמָה. מְלָךְ
שְׁהַשְּׁלוּם שְׁלוֹ. וְעַל דָּא, (מלכים א ב) וְהַמְּלָךְ שְׁלֵמָה בְּרוּךְ.
בְּשָׂמָא דָּא, תְּהֵא מִתְּבָרְכָא מְכָל אֱלִין שִׁית סִטְרִין. כְּדִין
אִיהִי עֲלָמָא דְאַתִּי, יְהֵבַת לָהּ תּוֹסַפַּת בְּרָכָא, עַל אֵינוּן
דְּאִית לָהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (רות ב) וַתּוֹצֵא וַתִּתֵּן לָהּ אֶת
אֲשֶׁר הוֹתֵרָה מִשְׁבָּעָה. דָּא תּוֹסַפַּת קְדוּשָׁן וּבְרָכָא.

(ש'ס) גַּם כִּי אָמַר אֵלֵי עַם הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבְּקִין. דְּהָא
תִּיאֻבְתָּא דִּילָהּ לְאַתְּדַבְּקָא תְּמִיד עִם הַנְּעָרִים,
אֱלִין כְּרוּבִין קְדִישִׁין, דְּכָל תִּיאֻבְתָּא דִּילָהּ בְּהוּ. מְלָה דָּא
בְּרָזָא קְדִישָׁא אִיהוּ.

וְאִי תִימָא, מְלָה כְּדִיבָא אַמְרַת, וְהָא אִיהוּ אָמַר וְכַה
תִּדְבְּקִין עִם נְעוּרוֹתֵי, וְלֹא אָמַר עִם הַנְּעָרִים. אֲלֹא שְׂמָא
דְּאִיקְרֵי כַה, לָא אִיהוּ אֲלֹא כַד אַתְּקַנַּת עַל תְּרִין כְּרוּבִים,
לְקַבְּלָא בְּרָכָא בְּרָזָא דְכ"ה אַתְּוּן דִּיחֻדָּא, דְּאֵינוּן (דברים ו)

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הָא הַמֶּשׁ וְעֲשָׂרִים אֲתוּן
 דִּיחֻדָּא, בְּתַקּוּנָא דְכְּרוּבִים, דְּכִיּוּן דְּאֲתַקְנַת בְּהוּ, כְּדִין
 אֲתַקְרִי כ"ה, וּכְדִין אָמַר וּכ"ה תְּדַבְּקִין. וְעַם כָּל דָּא, עַם
 נְעֻרוּתִי. דְּכוּלָּא אֲעֻטְרִיד, דְּלֹא לְשַׁבְּקָא לֹון דְּיֻכְרִין וְנוֹקְבִין.
 וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מְזֻה. רַב יִבָּא סָבָא אָמַר הָכִי. מְלַמֵּד
 שְׁהִרְאָה לָהּ כְּרוּבִים. וְאִית בְּסַפְרָא דְּאָדָם, דְּאָף עַל גַּב
 דְּאֲתַתְּרַב בִּי מְקַדְּשָׁא, דְּלֹא תְזוּזוּ מִחַד כְּרוּב לְעֵלְמִין. כְּנֻוּנָא
 דָּא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (רות ב) וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מְזֻה, לֹא תְזוּזִי
 מִחַד מְנַהוּן לְעֵלְמִין.

וְעַל דָּא אִיהִי אָמַרְת עַם הַנְּעָרִים, אִינוּן ב' כְּרוּבִים, תְּדַבְּקִין
 וְדָאִי. וְכֵן בְּאִינוּן רְתִיכִין נוֹקְבִי. כְּדָבָר אַחַר, (שם) עֵינִיד
 בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן וְהִלַּכְתְּ אַחֲרֵיהֶן. הָאִי קָרָא לְדְרֻשָּׁא הוּא
 דְּאָתָּא. אָבֵל עֵינִיד, (זכריה ד) הֵם עֵינֵי ה' מְשׁוּטְטוֹת בְּכָל
 הָאָרֶץ. בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן, דְּהוּאִיל דְּמְשַׁטְטִי בְּכָל עֲלָמָא,
 וְהִלַּכְתְּ אַחֲרֵיהֶן לְמַנְדַּע.

הַלּוּא צוּיְתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִגְעָד, דְּהָא כְּרוּבִים לָא
 מְשַׁתְּכְּבִי לְעֵלְמִין, בְּגִין לִיְנָקָא מִיְנָה. כְּדָבָר אַחַר,
 (ישעיה סו) לְמַעַן תִּמְצְוּ וְהִתְעַנְּגַתֶּם מִזִּז כְּבוֹדָהּ. וּבַהּ הוּא זִימְנָא
 דְּאִיהִי אֲזֻלַּת בְּתַר עֵינִין, לְמַחְמִי כָּל עוֹבְדִין דְּעֵלְמָא, אִינוּן
 כְּרוּבִין לָא קָרְבִין בְּהָדָה, וְלֹא מִתְעָרִין לִיְנָקָא מִיְנָה.
 וְצַמִּית וְהִלַּכְתְּ אֶל הַפְּלִים. וְצַמִּית, כִּד תִּיאֻבְתַּךְ לִיְנָקָא
 מְרָזָא דְּעֵלְמָא עִילָאָה, בְּאֲתַעְרוּ דְּאִינוּן כְּרוּבִין,

וּבְגִינָהוֹן אִיהִי מִשְׁתַּקְיָא מִשְׁקִיו עֵילָאָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 וְשָׂתִית מֵאֶשֶׁר יִשְׁאַבּוֹן הַנְּעָרִים, אֵינּוֹן כְּרוּבִים. אֶל הַכְּלִים,
 אֵינּוֹן מְקוּרִין עֵילָאִין דְּאִיקְרוּן אַנְפִּי רַבְרְבִי.

עַד כָּאֵן הוּא דְעֵתִין דְּמִילִין סְתִימִין, וְקְדוּשָׁה עֵילָאָה, בְּמִלִּין
 דְּהֵאִי מְגִילָה, וְכוּלָּא בְּדִיוֹקְנָא עֵלָאָה, וְרוּזִין סְתִימִין. קָמוּ
 וּנְשָׁקוּהוּ. אָמְרוּ, זַכָּאָה דְרָא דְזָכִי לְכָל הָאִי לְמַנְדַּע מְגוּ
 בוּצִינָא קְדִישָׁא, מְלִין קְדִישִׁין, מְלִין דְּחֻכְמָתָא. עַל דָּא
 כְּתִיב, (משלי א) אֲשֶׁרִי אָדָם מָצָא חֻכְמָה וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה.
 אָמְרוּ לִיהִ, הָאִי קָרָא אַחְרָא, שְׁמַעַת בֵּיה עֵיקְרָא דְחֻכְמָתָא,
 דְּהֵא אֵינּוּן יַדְעִינּוּן לְמַדְרַשׁ בֵּיה דְרִשָׁא. אָמַר לוֹן, מֵאִי
 הִיא. אָמְרוּ, כְּתִיב, (רות ב) וַיֹּאמֶר לָהּ בַּעַז לָעֵת הָאֵכֶל גִּשְׁי
 הַלֶּם וְאֵכֶלְתְּ מִן הַלֶּחֶם וְטַבְלָתְּ פִּתְתִי בַחֲמִין. אָמַר לוֹן,
 שְׁמַעְנָא.

פִּתְחָ וְאָמַר, (ישעיה סו) שְׁמַעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ אָמְרוּ
 אַחֲיִכֶם שְׁנֵאִיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְפַּד ה' וְנִרְאָה
 בְּשִׁמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׁוּ. הָאִי קָרָא אוֹקִים לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר,
 כִּיּוֹן דְּכְּתִיב שְׁמַעוּ דְבַר ה', מַהוּ הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ.

אַלָּא דְבַר ה' בְּכָל אַתְר, דְּרָגָא דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ. בַּר בְּכָל
 אַתְר דְּכְּתִיב שְׁמַעוּ דְבַר ה', אִיהוּ מְלָה דְנִפְיָא מְגוּ
 דְרָגָא הַהוּא, דְּאִקְרִי לִיה דְבַר ה', וְהוּא דְרָגָא דְשָׂרִיָּא
 עֲלִיהִ. שְׁמַעוּ דְבַר ה', מְלָה דְנִפְיָא מִנִּיה, בְּגוֹן (ירמיה לא) שְׁמַעוּ
 דְבַר ה' גּוֹיִם, מְלָה דְנִפְיָא מִהֵיא דְרָגָא.

הַתְּרָדִים אֶל דְּבָרוֹ, הֵהוּא דִּרְגָא מִמָּשׁ. מֵאֵן תְּרָדִים. אֵלוֹ
 יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינֹן תְּרָדִים תְּדִיר עַל אוֹתוֹ דְּבָר.
 תְּרָדִים בְּכַמָּה תְּרָדוֹת בֵּין הָעַמִּים, תְּרָדִים בְּכַמָּה תְּרָדוֹת,
 לְתַקְנָא לִיה לְהֵהוּא דְּבָר.

אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאֵיכֶם, אֵלוֹ בְּנֵי עֵשׂוֹ וּבְנֵי יִשְׁמַעֵאל.
 מְנַדִּיכֶם, מֵאֵן מְנַדִּי לְמֵאן. אֶלָּא אֵינֹן בְּנֵי דְּוֵי מְנַיִכוֹ,
 דְּלֹא תִיכְלוֹן בְּהַדְיָהוּ, וְלֹא תִישְׁתֹּן בְּהַדְיָהוּ, וְלֹא תִקְרְבוֹן
 בְּהַדְיָהוּ. וְעַל דָּא אֵינֹן מְנַיִכוֹ בְּנֵי דְּוֵי.

דְּבָר אַחַר מְנַדִּיכֶם, בְּגִלּוֹתְכוֹן. בְּדְבָר אַחַר, (אֵיכָה ד) סוֹרוֹ
 טַמְא קָרְאוֹ לְמוֹ. וּמֵאֵי קָא אֲמַרִי. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֵּד ה',
 בְּגִינֵן וּבְגִין נַפְשָׁאן, יִכְבֵּד ה', וְכָל יִקְרָא דִילִיָּה בְּגִינֵן הוּא.
 וְכַד יִשְׂרָאֵל מִתְעָרִי, וּמִתְכֵּן בְּכָל יוֹמָא חֲדָוָה דְּפוֹרְקָנָא
 דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵינֹן לָא מְהֵימְנֵי כָּלֵל, וְאָמַר נִרְאָה
 בְּשִׁמְחַתְכוֹם, בְּזַמְנָא דְנַחֲתִית הֵהוּא חֲדָוָה דִילְכוֹן. וְהֵם יְבוֹשׁוּ,
 כְּמֵאן דְּתַלִּי סוֹרְחָנִיָּה בְּאוֹחְרֵן.

בְּדִיּוֹרָא דְּבֵי אַדְרָא, הָוִי חַד עֲתִירָא וְאִיהוּ חַד, וְאֵינֹן תְּרִין,
 וְכַחְדָּא הוּוּ. וְכָל עֲטוּרֵן וְשִׁמְחָן דְּמְהֵימְנוּתָא
 קַדִּישָׁא, אוּף הָכֵי לֹון בְּלֹא הִיפּוּכָא דְּבִישׁ, דְּקִימִין תְּדִיר
 קַמִּי פִתְחָא דְּבֵי מְלָכָא, לְבַר מְרֻזָּא דְּמְהֵימְנוּתָא. הֵהוּא דְּבַר
 ה', אֵי קְרִי שְׁם טוֹב. כְּמֵא דְּאֵת אָמַר, (קַהֲלַת ז) טוֹב שְׁם. ה'
 אִיהוּ טוֹב.

הֵהוּא סְטְרָא בִישָׁא, אֵינֹן תְּרִין, דְּכוּרָא וְנוֹקְבָא, וְאֵינֹן

מְחוּבְרִין, וּשְׁמָהּ דִּילְהוֹן בְּהַפּוּכָא דְבִישׁ, אֱלֹהִים
 אַחֲרִים, אֵל אַחֵר, שֵׁם רַע. הֵהִיא נּוּקְבָא, הָכִי אַתְקַרֵּיא,
 בְּחַבּוּרָא דְדְכוּרָא, דְאַתְחַבֵּר בְּהֵדָה דִּלְא מִתְפְּרֵשָׁן.
 וּמִמִּין עַל שְׂאָר עֲמִין, וְלֹא בְּגִין שֵׁם דִּילְהוֹן, אַף עַל גַּב
 דְּאִיהִי מְנַדְדָא וּמְרַחֲקָא מִיְנִיה, אִיהִי עֲמַהוֹן
 בְּגִלוּתְהוֹן. וְלֹא יָדְעִי דְהָא בְּשֵׁם קְדִישָׁא דִּילָן אִינוּן
 מִתְתַּקְפִּין, דְּאִיהִי אַתְּנִיגַת וְאַתְקִיפַת לְהַהוּא שֵׁם רַע
 בְּחוּבִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. בְּדַבְרֵי אַחֵר, (ש"ה"א א) שְׁמוּנֵי נוּטְרָה אַתְּ
 הַכְּרָמִים. וְאַפִּילוּ בְּזִמְנָא דְשְׁלִיטִין, הַהוּא דְקְדוּשָׁא
 דְמַהִימְנוּתָא נְטִיל וְיַהִיב חוּלְק גְרָמָא לְכַלְפָּא, וּמִיְנִיה אַתְּנִינוּ
 רְשָׁעִים.

מַה בְּתִיב, (רות ב) וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעֵז לְעַת הָאֹכֶל. בְּזִמְנָא דְאִיהִי
 אַתְתַּקְנָא מְגוּ תַתָּאי וְעִילָאי. מִתַּתָּאי, בְּקוּרְבָנִין, וְעִלְיוֹן,
 וְצִלוּתִין, וְרַעוּ דְרַעוּוּא, דְסִלְקָא מִתַּתָּאי. מִעִילָאי, בְּתִיקוּנִין
 רְתִיבִין וּכְרוּבִין, בְּמַאכְלָה, בְּחֻדְוָה וְרַעוּ. דְדִין אִיהוּ לְעַת
 הָאֹכֶל.

וְרַעוּ דְצַדִּיק חַי לְגַבְהָ, וְאַתְתַּקְנַת עַל רְתִיבָהָ. וּמַה אָמַר
 לָהּ. גִּשְׁיֵי הַל"ם בְּקִישׁוּטֵי דְמִלְכָּא עִילָאָה. וְאַכְלַת מִן
 הַלְחָם, תְּקַבְּלִי מְזוּנָא, וְרַעוּ, וּמִיכְלָא קְדִישָׁא, לְפִלְגָא
 לְאוּכְלוּסִיָּד קְדִישִׁין לְעִילָא וּלְתַתָּא.

וְעַם כָּל דָּא, וְטַבְלַת פִּתֵּיךְ בְּחֻמִּין, אִית לָךְ לְנִטְלָא אֹרַח
 טָבוֹל מִהַהוּא חוּמִין דְסֵטֵר שְׂמַא לָא, לְיַנְקָא לְהַהוּא

סְטָרָא בִישָׂא, לְמִיתָזֵן שְׂאָר עֲמִין, וְלֵאחֲזָנָא מִינֵיהּ.
וַיַּעֲבֹט לָהּ קָלִי, מִיכָלָא דְנִפְקָא מֵאִשָּׁא דְסִטְרָא שְׂמֵאלָא, בְּגִין
לְמִיחָב מְזוּנָא וְטִרְפָּא לְכוּלָא, וְאִפִּילוּ לְכַלְבִּים, וְכָל
אִינוּן דְנִפְקִי וּמִתְפַּשְׁטִי מֵהֵוּא סְטָרָא אַחֲרָא דְמִסְאָבוּ.
וּבְדִין, וְתֹאכֵל וְתִשְׁבַּע וְתִתֵּר. וְתֹאכֵל וְתִשְׁבַּע, מֵהֵוּא
מִיכָלָא קִדִּישָׁא. וְתִתֵּר, מֵהֵוּא מִיכָלָא אַחֲרָא,
דְּאִיהוּ אֲתִיָּא שִׁינְרִין שִׁינְרִין, מִיכָלָא דְאֲתִי עַל שׁוֹבַע. וְתִתֵּר,
עֲבַד שִׁינְרִין לְהֵוּא מִיכָלָא לְסְטָרָא אוֹחֲרָא.
חֲדוּ ר' נְהוֹרָאִי וְר' יוֹדָאִי, וְאָמְרִי, אֲלִמְלִי לָא אֲתִינָא לְעֵלְמָא
אַלָּא לְמִשְׁמַע מִיִּלִּין אֲלִין, דִּיִּין. (רות א) וַיֹּאכֵל בַּעַז וַיִּשְׁתָּה
וַיִּיטֵב לָבוּ. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מְלַמֵּד שְׂפִירָךְ עַל מְזוּנֹו. מֵהוּ
וַיִּיטֵב לָבוּ. דְּבִרְיָךְ לְהֵאִי אַתָּר דְּאֲקָרִי לָב.
רַבִּי נְחֵמְיָה פְּתַח, (דְּבָרִים ח) וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבִרְכַתְּ אֵת ה'
אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וְאָכַלְתָּ
וְשָׂבַעְתָּ, כָּל הָאוֹכֵל וְאִינוּ מְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן, נִקְרָא
מִשְׁחִית וְגִזְלָן. שְׁנַאֲמַר (מְשָׁלִי כח) גֹּזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְאֹמֵר אִין
פִּשְׁעָא חֵבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.
וְאָמַר ר' יוֹדָאִי, גְּדוּל כַּח בְּרַכַּת הַמְּזוּן, שְׂמוּסִיף כַּח בְּרַכָּה
בַּפְּמִלְיָא שֶׁל מַעְלָה. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, גְּדוּל כַּח בְּרַכַּת
הַמְּזוּן, שְׂמוּסִיף בְּרַכָּה עַל מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל אָדָם.
רַבִּי בּוֹן וְר' יוֹסִי בְר' חֲנִינָא, הוּוּ אֲזִלִּין בְּאוֹרְחָא לְפִדְיוֹן
שְׁבוּיִם. אַעֲרֵעוּ בְּהֵאִי כְּפַר, דְּמָכּוּ תַּמָּן בְּהַדִּי הֵוּא

אוֹשְׁפִיזָא. בְּפִלְגוֹת לִילֵיא קָמוּ לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא. קָמַת
הָהִיא אֶתְתָּא דְּבֵיתָא, וְאֶדְלָקַת לִוְן שְׂרָגָא, עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי,
יִתִיבַת הִיא אֶבְתְּרִייהוּ לְמִשְׁמַע מִילִין דְּאוֹרֵייתָא. אֲשַׁנְחוּ
בָּהּ.

פְּתַח חַד וְאָמַר, (מְשַׁלֵּי ב) גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם הוֹפֵשׁ כָּל חֲדָרֵי
בְּטָן. גֵּר ה' נִשְׁמַת אָדָם, וְדָאֵי. מַה הֵינַר מְאִירָה
בְּאֶפִּילָה, אִף נִשְׁמַתוֹ שֶׁל אָדָם מְאִירָה לְגוּף.
חֲדָר וְאָמַר, בְּגֵ' דְּבָרִים הָאֵשָׁה זוֹכָה, בְּחֻלָּה, וּבְנִדָּה,
וּבְהֶדְלָקַת הֵינַר. וּבְלָהוּ תְּנִינָן. אֶדְהֵכִי אֶחֱדָר רִישִׁיָּה,
וְחָמָא לְהָהִיא אֶתְתָּא דְּקָא בְּכֵיא, קָם אֲבוּהָ וִיתִיב בִּינֵייהוּ.
אָמַר לִיה רַבִּי בּוֹן, אֲמַאי קָא בְּכֵיא בְּרַתִּידָ. אָמַר, דְּלֹא
זְכָתָה לְבַעֲלָא דִּילְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְאִיהוּ רַבִּיָּא בֶּן
תְּרִיסַר שָׁנִין, וְאֶפִּילוּ בְּרַבַּת הַמְּזוּן לָא יָדַע. וְלֹא יָכִילָנָא
עֲמִיָּה דִּיזְלִיף לִיה. אָמַר לִיה, אִי הָכִי, אִיעֲבַר לִיה בְּאַחְרָא,
וְאֲמַאי יַהֲבַת לִיה בְּרַתִּידָ.

אָמַר אִיהוּ, לָא יָדַעְנָא בִּיה, אֶלָּא עַל דְּחַמִּינָא יוֹמָא חַד,
דְּהָא לְמִשְׁמַע חַד קַדִּישׁ, דְּלִינ מְאִינְרָא לְתַתָּא, נְדַרְנָא
עָלֵי לְנִסְבָּא לִיה בְּרַתִּי. נְפַקְנָא מִפִּי בְּנִישְׁתָּא, וַיְהִיבְנָא לִיה
בְּרַתִּי, וְלֹא חִיִּישִׁנָּא לְמִילֵי אַחְרִיתָא, וְלֹא אֲשַׁנְחָנָא יִתִּיר.
וְהַשְׁתָּא אֲשַׁתְּכַח, דְּאֶפִּילוּ מְלָה אַחַת בְּאוֹרֵייתָא לָא יָדַע,
וְלֹא בָּעֵי לְמִילָף מִיָּדִי.

אָמַר לִיה ר' בּוֹן, דִּילְמָא יִזְכָּה לְבַר דִּילִיף לִיה אוֹרֵייתָא *